

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ» (ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

КОРОСТЕНСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО

вул. Молодіжна, 41-Б, с. Ушомир, Житомирська область,
тел.: +38 (04142) 4-40-54, korostenske.lmg@e-forest.gov.ua, korostenlis@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

Філія «Столичний лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

Сергій ЗАЄЦЬ

ЗВІТ

**за результатами післяпроектного моніторингу впливу планованої
діяльності на довкілля
Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Коростенського надлісництва)**

у відповідності до Висновку з оцінки впливу на довкілля планової діяльності:
№ 21/01-2020365447/1 «Спеціальне використання лісових ресурсів шляхом
проведення суцільних рубок головного користування та суцільних санітарних
рубок ДП «ЛУГІНСЬКИЙ ЛІСГОСП»»

Київ – 2025

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
Український орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРАЇНСЬКОГО ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(Поліський філіал УкрНДІЛГА)

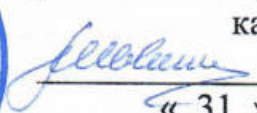
10004, с. Довжик, вул. Нескорених, 2, телефон: +380959455800
Житомирський р-н, Житомирська обл. e-mail: polysskiy_branch@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Поліського філіалу УкрНДІЛГА,

канд. с.-г. наук, с. н. с.

 Віктор ШЕВЧУК

« 31 » грудня 2025 р.

ЗВІТ

про науково-дослідну роботу за темою №08.02/2025:

«Післяпроектний моніторинг щодо спеціального використання лісових
ресурсів шляхом проведення суцільних рубок головного користування та
суцільних санітарних рубок на території

Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

(Коростенське надлісництво)

за 2025 рік

Керівник НДР:

старший науковий співробітник

канд. с.-г. наук, с. н. с.

Віктор ШЕВЧУК

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 34 сторінки, 9 таблиць. Звіт складається з вступу, 4 розділів, висновків та пропозицій, переліку використаних джерел і додатків.

Мета роботи: дослідити поширення рідкісних видів флори і фауни, рідкісних оселищ на ділянках планової діяльності на території Коростенського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Методика досліджень: методи лісової таксації, лісознавства, лісівництва, лісової типології, фітоценології, ботаніки, зоології, екології, созології.

Результати НДР будуть використані у практичній діяльності Коростенського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема по збереженню та відновленню цільових об'єктів моніторингу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ, КОРОСТЕНСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО, ФІЛІЯ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС», ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ», БІОТОП, ФІТОЦЕНОЗ, РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ І ФАУНИ, РІДКІСНІ ОСЕЛИЩА, РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ, ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ, ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ, ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ, ЛІСОРОСЛИННІ УМОВИ.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ	5
1.1 Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення рубок головного користування	5
1.2 Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів	5
1.3 Показники, які досліджуються у цільових об'єктів на видовому рівні ..	5
1.4 Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)	8
2. ОБ'ЄКТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ	9
3. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ	12
3.1 Характеристика ділянок планової діяльності	12
3.2 Рідкісні біотопи на ділянках планової діяльності	16
3.3 Рідкісні види рослин і тварин на ділянках планової діяльності	18
3.4 Характеристика планової діяльності за 2022-2024 роки	19
3.5 Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.....	20
3.6 Облік заготовленої деревини та лісопродукції.....	20
4. ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ В ОБ'ЄКТІ СМАРАГДОВОЇ МЕРЕЖІ SLOVECHANSKYI KRIAZH (UA0000173) НА ТЕРИТОРІЇ КОРОСТЕНСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФЛПІ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»	22
4.1 Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі.....	22
4.2 Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	24
Висновки та пропозиції	29
Перелік використаних джерел	31
Додаток А.....	32
Додаток Б.	33

ВСТУП

Дослідження є черговим етапом післяпроектного моніторингу цільових об'єктів планової діяльності з головного користування на території Коростенського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс», ДП «Ліси України», який здійснюється у відповідності до п. 6 Висновку з ОВД № 21/01-2020365447/1 від 01.03.2021 року (ДП «Лугинське ЛГ»). У процесі реформування лісового господарства ДП «Лугинське ЛГ» було ліквідовано, а його лісові масиви приєднано до Коростенського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України». Моніторинг виконано на основі натурального обстеження і дослідження ділянок планової діяльності (рубки головного користування), запланованих на 2025 р. Програма робіт визначалася Планом післяпроектного моніторингу по надлісництву, погодженим Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України. Особливістю головного користування на надлісництву є застосування суцільно-лісосічних РГК.

Головним завданням післяпроектного моніторингу флори, фауни і біорізноманіття було отримати перед проведення планової діяльності актуальні дані про цільові об'єкти у виділах/частинах виділів, призначених під рубки головного користування у поточному році.

Згідно з вимогами оцінки впливу на довкілля, планова діяльність здійснюється з першочерговим врахуванням інтересів збереження видів рослин і тварин, включених до додатку 1 Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також до додатків самої Конвенції, та типів природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції, інших зразків природних оселищ (біотопів), їхніх комплексів, які повинні охоронятися згідно з Habitat Directive, середовищ існування для мігруючих видів тварин. Бернська Конвенція – Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі (Берн, 19 вересня 1979 р.). Далі у цьому документі – Бернська Конвенція.

Для виділів/частин виділів, де зареєстровано рідкісні види та оселища, на основі експертної оцінки та з урахуванням статей 39, 40 Закону України «Про рослинний світ», статей 39, 40 Закону України «Про тваринний світ», визначено необхідний режим збереження та, за потреби, запропоновано заходи для збереження цільових об'єктів.

Допустимість або недопустимість планової діяльності у зазначених виділах визначали відповідно до вимог щодо режиму збереження популяцій, встановлених в останньому виданні Червоної книги України, а для інших видів та для типів природних оселищ (біотопів) та оселищ видів керувалися експертними оцінками.

Термін біологічне різноманіття (біорізноманіття) у даному звіті вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 р., ратифікованої Законом № 257/94-ВР від 29.11.1994 р.

1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення рубок головного користування

1. Види фауни і флори, зазначені у додатку 1 Резолюції 6 (1998) Бернської Конвенції, а також у додатках до самої Конвенції. Для тварин враховуються осілі види, види, які розмножуються на даній території, залітні, кочові (мігруючі), рідкісні види, види на межі ареалу.

2. Природні середовища існування видів флори і фауни: місця зростання, розмноження, годівлі, полювання, водопою, зимівлі, ночівлі (наприклад, для кажанів), льонки, міграції, житло/хатки і природні схованки.

3. Типи природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції.

4. Об'єкти Червоної книги України [3, 4, 16, 17] та Зеленої книги України [5].

Переліки видів фауни, флори та природних оселищ наведено за документами:

1. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (*Бернська конвенція*) [1].

2. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження» з додатками.

3. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» з додатком 1.

Ідентифікацію типів природних оселищ (біотопів) проводять, користуючись довідниками:

- Національний каталог біотопів України [2];

- Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

У випадку, коли біотоп на планованій ділянці РГК або у виділах її оточення у радіусі 100 м є звичайним, для цих ділянок допускається наведення типу лісу за лісовпорядними даними та рослинної асоціації за домінантною класифікацією [9, 10, 11].

1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів

На території надлісництва зростають переважно хвойні, мішані та листяні ліси бореального типу, ранньовесняні ефемероїди на цій території відсутні. Тому моніторинг біорізноманіття проведено у два терміни: з 20 квітня до 20 травня та з 10 червня до 20 липня поточного року. Дані терміни цілком забезпечують повне виявлення цільових об'єктів – видового складу рослинного світу, гніздових видів птахів, ссавців, комах тощо.

Завданнями моніторингу були: отримання геоданих про цільові об'єкти на ділянках, планованих під РГК у 2025 року; розробка плану заходів, визначених режимів збереження цільових об'єктів біорізноманіття та обмежень, внесення змін і доповнень. Для цього використано такі документи: Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance [12]; <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> [7]; Національний каталог біотопів України [2]; Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів на видовому рівні

Для всіх виявлених цільових об'єктів флори і фауни наводиться їх коротка характеристика. Вона включає такі показники:

1. Назву виду.

2. Квартал, виділ.

3. Автора знахідки, дату.
4. Коротку характеристику виявленої популяції.
5. Статус збереження виду.
6. Перспективи збереження виду.
7. Головні загрози.
8. Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні РГК.

Статус збереження

Статус збереження – це загальна оцінка стану популяції певного виду тварин/рослин або типу природних оселищ (біотопів). Оцінюють за двома критеріями:

1. Наскільки добре збережені на території лісокористування природні середовища існування виду (місця для жител і схованок, для зимівлі, гніздування/розмноження/виведення потомства, місця годівлі/полювання, коридори для міграцій/вільних пересувань по території). При цьому враховують і загальну площу придатних середовищ існування, і ступінь збереженості їхніх природних рис, важливих для існування певного виду тварин/рослин.

2. Здатність популяції до відновлення, наприклад, до самовідновлення, у разі припинення факторів порушень і турбування, або до відновлення за допомогою спеціальних, технічно доступних та економічно виправданих заходів і технологій.

Загальну екологічну оцінку статусу збереження виду тварин/рослин подають з використанням Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: there port for matfield-by-fieldguidance [12]. Статус збереження оцінюється за трибальною шкалою:

- сприятливий;
- несприятливий;
- невизначений.

Перспективи збереження

Перспективи збереження виду оцінюють у довготривалій перспективі і за сукупністю даних про вид, а саме:

- 1) зайнята площа або ареал, площі популяції;
- 2) розміри і динаміка популяції;
- 3) площі і якість природних середовищ існування для виду тварин або рослин (оселищ виду).

Рекомендована шкала відносної оцінки:

- а – перспективи хороші (сприятливі);
- б – несприятливі і неадекватні (для збереження виду);
- в – погані (дуже несприятливі);
- г – невідомо або не можливо встановити.

Перспективи збереження враховуються в оцінці статусу збереження. Статус збереження не може оцінюватися як сприятливий, якщо перспективу збереження не можна оцінити наступним чином: динаміка популяції конкретного виду тварин/рослин показує, що вид здатен до самопідтримання в довготривалій перспективі як життєздатний компонент у його природних середовищах існування; природний ареал виду не скорочується і ймовірно не почне скорочуватися у найближчому майбутньому (12 і більше років); в даний час зберігаються і ймовірно продовжать існувати достатні за площами/розмірами природні середовища існування (оселища виду) для збереження його популяції у довготривалій перспективі.

Головні порушуючі фактори і загрози

Головні порушуючі фактори – це несприятливі впливи на популяцію/популяції, що були зареєстровані за період досліджень або на час проведення обстежень. Загрози – це майбутні прогнозовані несприятливі впливи, що очікуються у найближчі 6-12 років і

впливатимуть у довготривалій перспективі на життєздатність популяцій або якість їхніх природних середовищ існування. Враховують порушуючі фактори і загрози власне для виду тварин/рослин і для його природних середовищ існування (оселищ виду). Користуються переліком порушуючих факторів і загроз, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліків: через сайт www.coe.int за запитом «List of pressures and threats under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of pressures and threats» [6, 12].

При цьому, перелік найвищих категорій загроз наступний:

A – сільське господарство;

B – лісове господарство;

C – видобування корисних копалин;

D – енергетика (виробництво енергії) та пов'язана з цим інфраструктура;

E – будівництво транспортної інфраструктури та власне транспорт;

F – житлова, виробнича, промислова забудова, території та забудова, пов'язані з масовим відпочинком;

G – використання та вирощування біоресурсів (інше, ніж сільське господарство та лісове господарство);

H – порушення, спричинені втручанням людини (військові дії, заходи з цивільного захисту, протиаварійні заходи тощо);

I – чужинні види живих організмів, види, що важко піддаються контролю;

J – забруднення різного роду;

K – зміни природних середовищ існування, викликані людською діяльністю;

L – природні процеси (за винятком катастрофічних);

M – природні катастрофи;

N – зміна клімату;

X – порушуючі фактори і загрози невідомі або не встановлені.

Кожен з порушуючих факторів та загроз рекомендується оцінювати за ступенем впливу, користуючись наступною шкалою:

V – високий: вплив значний, прямий, на значній площі, є однією з головних причин значного скорочення площі або розміру популяцій або погіршення їхніх середовищ існування, або вплив перешкоджає відновленню популяцій або їхніх середовищ існування до сприятливого стану;

II – помірний: вплив помірної сили, прямий або переважно опосередкований, поширюється на середню за площею територію (фактори і загрози слабкої дії не повинні включатися до переліку головних порушуючих факторів і загроз).

Заходи для збереження/відновлення

Сюди належать необхідні заходи, які вже здійснюються, та заходи, які необхідно здійснювати для підтримання і відновлення популяцій (або природних оселищ) до сприятливого статусу збереження.

Застосовано такі ступені оцінки:

a – основні найбільш вагомні заходи вже відомі, але ще не застосовуються;

b – основні найбільш вагомні заходи вже застосовуються.

Користуються переліком природоохоронних заходів, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліку: через сайт www.coe.int за запитом «List of conservation measures under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of conservation measures»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex B. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 2:

Definitions and Methods, Розділ 1. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»[6].

1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)

Для рідкісних типів природних оселищ (біотопів) наводять:

1. Геодані (географічні координати), площу (га);
2. Habitat code – умовне позначення типу природних оселищ, згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до Бернської конвенції [6].

3. Офіційну назву типу природних оселищ згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до БК (доступ через сайт www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».

4. Репрезентативність. Репрезентативність типу природних оселищ означає міру «природності» певного оселища (біотопу) у конкретному локалітеті, ступінь відповідності його (оселища) складу тим рисам і показникам, що вважаються еталонними для даного типу природних оселищ. Оцінюється за наявністю характерних видів рослин у структурі природного оселища. Має 4 ступені:

- A – найвища,
- B – висока,
- C – посередня,
- D – найнижча.

Для оцінки репрезентативності певного типу природних оселищ, склад його рослинного покриву порівнюють з характеристиками у довідниках: тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8]; Inter pretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Experts on Protected Areas and Ecological Networks. 2015. Оригінальна версія доступна через eunis.eea.europa.eu [13].

Статус збереження – це загальна оцінка якісного стану певного типу природних оселищ у даному локалітеті, таксаційному виділі.

Відновлення, статус і перспективи збереження певного типу природних оселищ оцінюють за 3-а ступенями оцінки:

A – природне оселище у дуже хорошому стані: структура дуже добре збережена, а перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) – хороші, незалежно від здатності до відновлення;

B – природне оселище у хорошому стані: структура добре або достатньо збережена, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг), хороші, відновлення легке або можливе, рідше – відновлення складне,

C – природне оселище у поганому стані: частково порушена структура, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) задовільні або несприятливі, відновлення легке або можливе, або відновлення дуже складне чи з певних причин неможливе.

Для оцінки статусу збереження використовують:

1. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex D. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 2. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. ОБ'ЄКТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Відповідно до Проекту організації та розвитку лісового господарства Коростенського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (колишнє ДП «Лугинське лісове господарство» (Ірпінь, 2018), у 2025 р., головне користування планується проводити у формі суцільно-лісосічних рубок. На 2025 рік заплановано провести рубки головного користування у 80 виділах (площа, яких більше 1 га) 6 лісництв (Дивлинське, Літківське, Лугинське, Повчанське, Повчанське (Липницьке) та Радогосчанське). У таблиці 2.1 наведено таксаційну характеристику ділянок планової діяльності на 2025 рік.

Таблиця 2.1

Таксаційна характеристика ділянок планової діяльності на 2025 рік

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	№ ділянки	S ділянки, га	Господарська секція	Склад насадження	Вік, років	Повнога	Тип лісу
Дивлинське лісництво									
1				4,2	Березова	6Бп2Дз1Ос1Гз	77	0,7	СЗГДС
2				1,5	Березова	6Бп2Дз1Ос1Гз	77	0,7	С2ГДС
3				1,6	Березова	5Бп2Ос2Дз1Сз	67	0,7	СЗГДС
4				4,0	Березова	6Бп1Ос2Сз1Дз	72	0,7	В4ДС
5				1,9	Осикова	7Ос2Бп1Дз+Яле	57	0,7	СЗГДС
6				2,5	Дубова	10Дз+Бп+Сз	137	0,6	СЗГДС
7				1,3	Соснова	4Сз2Дз2Бп2Ос	87	0,6	СЗГДС
8				2,2	Осикова	4Ос3Бп2Дз1Сз+Влч	77	0,7	СЗГДС
9				1,0	Вільхова	5Влч1Дз2Ос2Бп	77	0,6	С4ВЛЧ
10				2,4	Березова	4Бп3Влч1Ос2Сз	77	0,6	СЗГДС
11				3,1	Березова	5Бп2Ос2Дз1Сз+Яле	73	0,7	СЗГДС
Літківське лісництво									
12				2,7	Ялинова	4Яле2Дз4Ос+Бп+Влч+Клг	63	0,7	СЗГДС
13				3,3	Осикова	6Ос2Дз2Бп+Влч+Гз	63	0,6	ДЗГД
14				2,8	Березова	6Бп3Ос1Сз+Гз	72	0,7	СЗДСА
15				1,5	Березова	4Бп2Ос2Дз1Сз1Влч+Гз	83	0,6	СЗДСА
16				3,6	Осикова	5Ос2Влч2Дз1Бп+Яле	66	0,6	СЗДСА
17				3,1	Березова	5Бп3Ос2Яз+Клг+Гз+Яле	73	0,6	ДЗГД
18				5,0	Осикова	6Ос2Бп1Влч1Яз+Гз+Дз+Клг	73	0,6	ДЗГД
19				1,1	Березова	4Бп3Ос1Дз1Влч1Гз+Яз	78	0,6	ДЗГД
20				4,2	Вільхова	6Влч1Бп1Дз1Яле1Гз	73	0,7	С4ВЛЧ
21				3,0	Соснова	4Сз4Бп2Дз+Влч+Ос+Гз+Яле	88	0,6	С2ГДС
22				1,4	Березова	7Бп3Ос+Гз+Дз	68	0,6	СЗГДС
23				4,0	Осикова	5Ос3Бп2Дз	88	0,6	СЗГДС
24				1,6	Дубова	6Дз2Гз1Ос1Бп	142	0,6	СЗГДС
25				2,2	Вільхова	6Влч2Бп1Ос1Дз	78	0,6	С4ВЛЧ
26				1,4	Березова	4Бп2Ос2Дз1Гз1Сз+Влч	72	0,7	ВЗДС

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	№ ділянки	S ділянки, га	Господарська секція	Склад насадження	Вік, років	Повного	Тип лісу
Лугинське лісництво									
27				1,2	Соснова	7Сз2Бп1Влч+Ос+Дз	107	0,6	ВЗДС
28				1,5	Соснова	7Сз2Бп1Влч+Ос+Дз	107	0,6	ВЗДС
29				1,2	Соснова	8Сз2Бп+Дз	87	0,6	В2ДС
30				1,4	Соснова	4Сз2Бп2Дз1Ос1Влч	92	0,4	ВЗДС
31				2,4	Березова	8Бп2Влч	92	0,6	ВЗДС
32				2,4	Соснова	10Сз	87	0,6	В2ДС
33				1,7	Соснова	10Сз	87	0,7	В2ДС
34				3,7	Березова	6Бп2Сз1Дз1Ос	97	0,5	С4ГДС
35				2,0	Березова	6Бп2Сз1Дз1Ос	97	0,5	С4ГДС
36				1,9	Березова	9Бп1Сз	72	0,7	ВЗДС
37				1,8	Соснова	7Сз2Бп1Дз+Ос	97	0,6	СЗГДС
38				3,0	Соснова	5Сз3Бп2Ос	97	0,6	ВЗДС
39				1,0	Соснова	7Сз3Бп+Дз	92	0,5	С2ГДС
40				2,2	Соснова	8Сз2Бп	102	0,5	СЗГДС
41				2,5	Соснова	8Сз2Бп	102	0,5	СЗГДС
42				1,7	Березова	6Бп1Ос2Сз1Дз	77	0,6	ВЗДС
43				3,0	Соснова	8Сз2Бп+Ос	112	0,6	ВЗДС
44				2,8	Березова	7Бп2Сз1Ос+Дз	89	0,6	ВЗДС
45				2,4	Соснова	6Сз4Бп	114	0,6	ВЗДСА
46				1,2	Соснова	10Сз+Дз	127	0,5	С2ГДС
47				1,3	дубова	7Дз2Сз1Бп+Влч	147	0,6	СЗГДС
48				1,4	Соснова	8Сз1Дз1Бп	123	0,6	С2ГДС
49				1,7	Соснова	8Сз2Дз	137	0,6	В2ДС
Повчанське лісництво									
50				3,0	Соснова	10Сз	93	0,6	А2С
51				1,2	Соснова	10Сз	93	0,6	В4ДС
52				1,2	Соснова	10Сз	93	0,6	А3С
53				1,3	Соснова	10Сз	88	0,6	В2ДС
54				1,2	Соснова	10Сз	103	0,5	А2С
55				1,1	Соснова	9Сз1Бп	103	0,6	ВЗДС
56				1,2	Соснова	10Сз	93	0,6	В2ДС
57				1,2	Соснова	10Сз	93	0,4	В2ДС
58				2,6	Соснова	7Сз2Дз1Бп+Ос+Влч	88	0,5	ВЗДС
59				2,9	Соснова	7Сз2Дз1Бп+Ос+Влч	88	0,5	ВЗДС
Повчанське (Липницьке) лісництво									
60				2,6	Соснова	10Сз+Бп	93	0,6	В4ДС
61				2,3	Соснова	10Сз+Бп+Сб	88	0,8	А2С
62				3,0	Соснова	10Сз+Бп+Сб	88	0,5	А2С

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	№ ділянки	S ділянки, га	Господарська секція	Склад насадження	Вік, років	Повного	Тип лісу
63				1,9	Соснова	10Сз+Бп+Сб	88	0,5	А2С
64				1,0	Соснова	8Сз2Бп	88	0,7	ВЗДС
65				1,4	Соснова	9Сз1Бп+Дз	97	0,7	ВЗДС
Радогощанське лісництво									
66				3,8	Дубова	10Дз+Бп	133	0,6	СЗГД
67				2,2	Березова	3Бп3Ос3Влч1Дз	78	0,6	СЗДСА
68				1,5	Вільхова	10Влч	77	0,7	С4ВЛЧ
69				1,4	Осикова	6Ос3Бп1Влч	73	0,6	СЗГД
70				3,0	Березова	6Бп3Сз1Дз	73	0,8	ВЗДС
71				1,2	Вільхова	5Влч3Бп1Дз1Ос	83	0,6	С4ВЛЧ
72				3,9	Березова	5Бп3Ос2Дз+Сз	83	0,6	С2ГДС
73				1,5	Березова	4Бп4Ос2Дз	83	0,5	ВЗДС
74				1,2	Березова	5Бп4Ос1Дз	83	0,6	СЗГД
75				1,4	Березова	4Влч2Бп2Ос2Дз+Гз	73	0,5	СЗГД
76				2,1	Березова	5Бп2Гз2Дз1Клг	73	0,7	С4ГДС
77				1,3	Ялинова	4Ялс3Бп2Ос1Влч	62	0,7	СЗГДС
78				1,9	Вільхова	9Влч1Дз	67	0,5	С4ВЛЧ
79				1,6	Березова	6Бп3Ос1Дз+Сз	83	0,7	СЗГДС
80				1,8	Березова	5Бп3Ос1Дз1Влч	73	0,7	ВЗДС

3. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЄКТНОГО МОНІТОРИНГУ

3.1. Характеристика ділянок планової діяльності

Результати чергового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планової діяльності за 2025 рік виконано у формі таблиці 3.1. У таблиці наведено біотопи та види рослин та тварин, які захищаються Червоною книгою України (ЧКУ) (Накази Міндовкілля, 2021) та Резолюцією Бернської конвенції (РБК). Біотопи подаються за Національним каталогом біотопів України з відповідними номерами і назвами.

Таблиця 3.1

Характеристика ділянок планової діяльності на 2025 рік

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	№ ділянки	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ та РБК
Дивлинське лісництво					
1				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
2				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
3				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
4				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
5				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
6				<i>Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси</i>	-
7				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
8				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
9				<i>Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня</i>	-
10				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
11				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
Літківське лісництво					
12				Д2.6. Антропогенні хвойні ліси	-
13				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
14				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
15				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
16				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
17				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
18				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
19				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
20				Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси	-
21				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
22				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
23				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
24				<i>Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси</i>	-
25				<i>Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня</i>	-

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	№ ділянки	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослини під захистом ЧКУ та РБК
26				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
Лугинське лісництво					
27				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
28				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
29				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
30				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
31				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
32				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
33				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
34				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
35				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
36				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
37				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
38				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
39				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
40				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
41				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
42				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
43				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
44				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
45				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
46				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
47				<i>Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси</i>	-
48				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
49				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Повчанське лісництво					
50				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
51				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	№ кварталу	№ видлу	№ ділянки	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ та РБК
52				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
53				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
54				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
55				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
56				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
57				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
58				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
59				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Повчанське (Липницьке) лісництво					
60				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
61				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
62				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
63				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
64				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
65				Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Радогощанське лісництво					
66				<i>Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси</i>	-
67				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
68				<i>Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня</i>	-
69				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
70				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
71				<i>Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня</i>	-
72				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
73				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
74				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
75				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
76				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
77				Д2.6. Антропогенні хвойні ліси	-
78				<i>Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня</i>	-

№ п/п	№ кварталу	№ видгу	№ ділянки	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослини під захистом ЧКУ та РБК
79				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
80				Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-

Кількість і повна назва біотопів за відповідними класифікаційними системами Європи і України наводиться у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Номенклатура і представництво біотопів у місцях планової діяльності за 2025 рік

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
1	НКБУ: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.7 Термофільні листопадні ліси; G4.C Мішані термофільні ліси сосново-дубові ліси; Бернська конвенція: <u>G1.7 Термофільні листопадні ліси;</u> Оселища Директива: <u>9110*Євросибірські степові діброви</u>	3
2	НКБУ: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Бернська конвенція: <u>G1.8 Ацидофільні дубові ліси;</u> Оселища Директива: <u>9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах</u>	1
3	НКБУ: Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси; EUNIS: G1.9 Незаплавні ліси з домінуванням <i>Betula</i> , <i>Populus tremula</i> або <i>Sorbus aucuparia</i> , G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i>	34
4	НКБУ: Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; EUNIS: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i> ; Бернська конвенція: <u>G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i>;</u> Оселища Директива: <u>91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnionincanae</i>)</u>	5
5	НКБУ: Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси; EUNIS: G1.C Культури широколистяних листопадних дерев виразно неприродного характеру; G4.F Мішані лісові культури; G5.2 Ділянки антропогенного широколистяного листопадного лісу малої площі; G5.5 Ділянки антропогенного мішаного листопадного лісу малої площі	1
6	НКБУ: Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги (G3.42111 Субконтинентальні зеленомохові ліси сосни звичайної; G3.42113 Субконтинентальні молінієві ліси сосни звичайної; G3.42114 Субконтинентальні різнотравні ліси сосни звичайної); G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> ; G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>)	34

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
7	НКБУ: Д2.6 Антропогенні хвойні ліси; EUNIS: G3.F Культури хвойних виразно неприродного характеру; G5.3 Ділянки антропогенного хвойного лісу малої площі; G5.5 Ділянки антропогенного мішаного лісу малої площі	2
Разом:		80

Усі ліси (біотопи) розділяються на типові та рідкісні. До типових (поширених) біотопів (за НКБУ) надлісництва відносяться:

Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси (EUNIS: G1.9 Незаплавні ліси з домінуванням *Betula*, *Populus tremula* або *Sorbus aucuparia*; G4.4 Мішані ліси *Pinus sylvestris* – *Betula*). Вони представлені наступними фітоценозами: березовими, осиково-березовими, та осиковими лісами з крушини, злаків, тонконогів та осок;

Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси (EUNIS: G1.C Культури широколистяних листопадних дерев виразно неприродного характеру; G4.F Мішані лісові культури; G5.2 Ділянки антропогенного широколистяного листопадного лісу малої площі; G5.5 Ділянки антропогенного мішаного листопадного лісу малої площі);

Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної (EUNIS: G3.4 Ліси *Pinus sylvestris* на південь від тайги (G3.42113 Субконтинентальні молінієві ліси сосни звичайної); G4.4 Мішані ліси *Pinus sylvestris* – *Betula*; G4.7 Мішані ацидофільні ліси *Pinus sylvestris* – *Quercus*). Вони представлені наступними фітоценозами: сосновими, березово-сосновими, осиково-сосновими, дубово-сосновими лісами зеленомоховими, чорнично-зеленомоховими, бруснично-зеленомоховими, крушиново-чорничними, орляковими та різнотравно-конвалієвими;

Д2.6 Антропогенні хвойні ліси. Вони представлені деревостанами з ялини європейської, дуба звичайного, берези повислої та осики. У підліску трапляється крушина ламка та горобина звичайна. Живий надґрунтовий покрив складається з чорниці, квасениці звичайної, орляка звичайного, дикрана багатоніжкового, плевроцію Шребера, зозулиного льону звичайного, гілокомію блискучого.

У загальному частка типових (поширених) біотопів на ділянках планової діяльності становить 88,7 % від їх загальної кількості.

3.2. Рідкісні біотопи на ділянках планової діяльності

На основі узагальнення даних характеристик цільових об'єктів встановлено кількість, номенклатуру та інші характеристики рідкісних біотопів у місцях проведення планової діяльності 2025 р. на території Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України». При визначенні (ідентифікації) рідкісних біотопів застосовано класифікаційні системи Національного каталогу біотопів України, EUNIS, Бернської конвенції, Оселищної Директиви. У місцях планової діяльності усього виявлено 9 рідкісних біотопів. Їхня характеристика наведена у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Перелік та характеристика рідкісних біотопів планової діяльності за 2025 р.

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Дивлиньське лісництво							
1			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
2			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	найнижча	у хорошому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
Літківське лісництво							
3			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
4			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
Лугинське лісництво							
5			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
Радогощанське лісництво							
6			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
7			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
8			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	найнижча	у хорошому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
9			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді

Репрезентативність рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності є посередньою або найнижчою. За статусом збереження виділяються біотопи з хорошим станом, а перспективи збереження змінюються від хороших до задовільних і несприятливих. Основними причинами є невідповідність деяких деревних порід типам лісорослинних умов, низька відносна повнота та насадження пройдені лісовою пожежею. Також, перелічені чинники знижують можливість виконувати цими насадженнями екосистемні послуги.

Найбільш поширеними рідкісними біотопами за НКБУ, у місцях планової діяльності, є біотопи, основною породою, яких є дуб звичайний або вільха чорна. До цих рідкісних біотопів належать: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси та Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена.

У загальному рідкісні біотопи становлять 11,3 % від загальної кількості біотопів. Також можна зробити висновок про те, що за рядом визначальних критеріїв (поширеність, репрезентативність, статус і перспективність збереження тощо) абсолютна більшість ділянок рідкісних біотопів в місцях проведення планової діяльності 2025 р. не потребує спеціальних заходів з охорони, а наступним кроком, для усіх рідкісних біотопів на ділянках

планової діяльності, є проведення заходів з їхнього відновлення у корінному типі. Створення і формування насаджень у корінному типі дозволить покращити виконання у майбутньому екосистемних послуг.

Для збереження рідкісних лісових біотопів і угруповань рослин на території надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), створено ряд природо-заповідних об'єктів, зокрема лісові заказники місцевого значення «Дивлинський» (Дивлинське лісництво), «Лугинські дубняки» (Лугинське лісництво), «Радогощанський» (Літківське лісництво), «Турейка» (Лугинське лісництво), «Мельницький» Радогощанське лісництво та «Мощаниця» (Липницьке лісництво); ботанічні заказники місцевого значення «Зажеревська дача» (Лугинське лісництво) та «Липницький» (Липницьке лісництво) і гідрологічний заказник місцевого значення «Бучмани» (Дивлинське лісництво).

3.3. Рідкісні види рослин і тварин на ділянках планової діяльності

У процесі післяпроектного моніторингу у місцях планової діяльності 2025 року на території Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлено наявність видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України, Резолюції Бернської конвенції або у Європейським червоним списком. Перелік та передбачені методикою моніторингу характеристики наведені у таблиці 3.4.

За результатами післяпроектного моніторингу в місцях планової діяльності 2025 року на території надлісництва зафіксовано місцезростання рододендрона жовтого (*Rhododendron luteum* Sweet) у 5 локалітетах. За статусом охорони рододендрон жовтий захищається Резолюцією Бернської конвенції.

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планової діяльності 2025 року на території надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство») відсутні види рослин та тварини, які підлягають охороні згідно Червоної книги України. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання видів рослин та перебування видів тварин занесених до Червоної книги України на території Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» наведений у додатку А.

Таблиця 3.4

Квартально-видільний перелік та коротка характеристика видів рослин на ділянках планової діяльності у 2025 р.

№	Назва виду	№ кварталу / виділу	Автор знахідки, дата	Коротка характеристика виявлення популяції	Статус / перспективна збереження виду	Головні загрози	Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності
Літківське лісництво							
1	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)		Лісовпорядкування, 2018 р., Жуковський О. В., 2025 р.	Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Добре відновлюється після планової діяльності
2	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)		Лісовпорядкування, 2018 р., Жуковський О. В., 2025 р.	Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Добре відновлюється після планової діяльності
3	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)		Лісовпорядкування, 2018 р., Жуковський О. В., 2025 р.	Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Добре відновлюється після планової діяльності
Лугинське лісництво							
4	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> Sweet)		Лісовпорядкування, 2018 р., Жуковський О. В., 2025 р.	Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Добре відновлюється після планової діяльності

№	Назва виду	№ кварталу / виділу	Автор знахідки, дата	Коротка характеристика виявлення популяції	Статус / перспектива збереження виду	Головні загрози	Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності
Радогощанське лісництво							
5	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> Sweet)		Лісовпорядкування, 2018 р., Жуковський О. В., 2025 р.	Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Добре відновлюється після планової діяльності

Більшість популяцій видів рослин на ділянках планової діяльності представлені розвиненими популяціями. Для більшості з них планова діяльність не є причиною зникнення у майбутньому, тому перспективи їх збереження сприятливі. Крім того, територія надлісництва знаходиться у центральній частині ареалу рододендрона жовтого, де трапляємість цього виду та щільність його популяцій є максимальною в Україні [16]. Цьому виду на території надлісництва загроза є мінімальною, адже дослідження продемонстрували, що згаданий вид добре поновлюється після проведеної планової діяльності, інтенсивно розростається на зрубках та згарищах, швидко займаючи панівне становище у молодих лісах у процесі відновлення. Крім того, на території надлісництва рододендрон жовтий охороняється в кількох об'єктах природно-заповідного фонду – лісових заказниках місцевого значення «Радогощанський» (Літківське лісництво) та «Мельницький» (Радогощанське лісництво). У цілому на досліджуваній території вид оцінюється як широко розповсюджений.

3.4. Характеристика планової діяльності за 2022-2024 роки

У 2025 році дослідження проводились на ділянках планової діяльності 2022-2024 років, нині це – зруби, на яких проводиться/проведено відновлення лісу природним чи штучним способами. На усіх цих ділянках сформувався наступний біотоп за Національним каталогом біотопів України – ДЗ Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Цей біотоп є перехідним, у майбутньому можуть сформуватися типові (поширені) або рідкісні біотопи (оселища) в залежності від складу фітоценозу, його наближення до «еталонності» і лісорослинних умов.

Природне відновлення лісу проведено без сприяння природному поновленню. Заплановано засівання ділянок насінням від стіни лісу (сусідні ділянки) та насінників (залишених після планової діяльності 2022-2024 рр.). Крім, того у разі відсутності підросту головних порід заплановано штучне відновлення лісу у відповідності до біотопу і типу лісу. В основному деревами-насінниками виступають дуб звичайний, сосна звичайна, не часто береза повисла та вільха чорна. Також, на окремих ділянках планової діяльності наявний підріст старшої вікової групи (9-20 років) берези повислої, не часто сосни звичайної або /та дуба звичайного.

Штучне лісовідновлення лісу (створення лісових культур) на планових ділянках 2022-2024 років проводилося наступним чином: обробіток ґрунту – механізований (нарізка борозн); спосіб посадки – вручну, під меч Колесова; розміщення посадкових місць – 2,5 × 0,7, 3,0 × 0,7, 4,0 × 0,7 м; схема змішування 5/8 рядів хвойних (сосна): 5/2 ряди листяних (дуб, береза) порід. В окремих випадках висаджували 10 рядів дуба звичайного, з розрахунком, що листяні та хвойні породи (береза, дуб, вільха, сосна) на цих ділянках наслідуються природним шляхом. Головними породами під час створення лісових культур у залежності від лісорослинних умов виступають дуб звичайний та сосна звичайна. У середньому під час штучного лісовідновлення висаджується у діапазоні 3600-5700 шт·га⁻² сіянців/саджанців деревних порід. Цієї кількості є достатньо для формування насадження.

У процесі поточних обстежень встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативню. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2024 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання. Також на ділянках наявні залишені дерева-насічники. Їхня кількість залежить від площі ділянки, основними породами є дуб звичайний, сосна звичайна та вільха чорна.

Згідно з програмою досліджень звітного періоду, оцінка планової діяльності після проведення планової діяльності 2022-2024 рр. передбачала здійснення моніторингу видів рослин та тварин, які охороняються згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку у місцях планової діяльності. Загалом завдання післяпроектних обстежень полягало у перевірці фактичного впливу планової діяльності на біорізноманіття та, за необхідності, у коригуванні заходів їхнього збереження. На ділянках планової діяльності 2022-2024 років зафіксовані локалітети рододендрона жовтого (*Rhododendron luteum* Sweet) (охороняється згідно Резолюції Бернської конвенції) та смілки литовської (*Atocion armeria* var. *lituanicum* (Zapal.) Niketic & Stevan.) (охороняється згідно Європейського червоного списку). Вони належать до переліку видів надійного самопоновлення. Рододендрон жовтий інтенсивно розростається на зрубках і в багатьох випадках займає панівне становище у молодняках першого класу віку. Смілка литовська також належить до видів, які інтенсивно ростуть на зрубках, пожежних розривах, кварталних просіках та уздовж доріг. Таким чином, ці види флори характеризуються належним або високим ступенем збереження та самовідновлення і має сприятливі перспективи подальшого процвітання.

Моніторинг показав, що фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. У цілому деревостан, підріст, підлісок, трав'яно-чагарниковий ярус, мохи і лісова підстилка в узлісних зонах прилеглих до зрубів насаджень не мають ознак значимих ушкоджень. Рослинний покрив в оточуючих виділах за відсутності прямої дії лісогосподарських операцій не зазнав негативного впливу через проведення планової діяльності. На основі виконаного аналізу правомірним є висновок про те, що планова діяльність 2022-2024 рр. не призвела до значного негативного впливу на збереженість рідкісних рослин. Окремі види рослин, які охороняються згідно Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку, відзначаються високим ступенем швидкого самовідновлення та зростання популяцій.

3.5. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу у Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ідентифікували належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів». У 2025 р. відсутні ділянки планової діяльності, які віднесені до пралісів, квазіпралісів та природних лісів. Також щодо відсутності пралісів, квазіпралісів та природних лісів на території надлісництва отримано висновок ДП «Харківська державна лісовпорядна експедиція» (додаток Б).

3.6. Облік заготовленої деревини та лісопродукції

На території Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», в основному, заготовлюється деревина наступних деревних порід: сосни звичайної, берези повислої, дуба звичайного та вільхи чорної. Облік заготовленої деревини подається у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Заготовлена деревина та лісопродукція за видами рубок, куб. м.
(01.01.2025-01.12.2025)

Лісництво	Прорідження	Прохідна рубка	Санітарні рубки вибіркові	Суцільно-лісосічна рубка	Разом
Дивлинське	1048	444	221	3983	5696
Повчанське (Липницьке)	993	1014	134	2337	4478
Літківське	465	259	500	6592	7816
Лугинське	446	1204	1037	8543	11230
Повчанське	78	780	257	4267	5382
Радогощанське	0	0	0	3544	3544
Всього:	3030	3701	2149	29266	38146

4. ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ В ОБ'ЄКТІ СМАРАГДОВОЇ МЕРЕЖІ SLOVECHANSKYI KRIAZH (UA0000173) НА ТЕРИТОРІЇ КОРОСТЕНСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

4.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі

Об'єкт Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) на території Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» охоплює Липницьке (№ кварталів: 1-52, 54), Лугинське (№ кварталів: 1-112) та Повчанське лісництва (№ кварталів: 1-42, 43 (№ виділів 1-37, 39-41), 44-47, 48 (1-80, 83-87), 49-52). Звіт підготовлено за результатами натурного обстеження ділянок планової діяльності у 2025 р. об'єкту Смарагдової мережі на території надлісництва, згідно з Висновком з ОВД.

В об'єкті Смарагдової мережі *Slovechanskyi Kriazh (UA0000173)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

болотні біотопи:

- B2.1.2 Карбонатні болота зі сфагновими мохами (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D4.1 Багаті болота, включаючи евтрофні високотравні та карбонатні болота; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7230 Лужні низинні болота);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

- B4.1 Оліготрофні сфагнові болота (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** X04 Комплекси верхових боліт; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7110* Активні верхові (оліготрофні) болота);

- B4.2 Мочажини (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7150 Западини на торф'яних субстратах з *Rhynchosporion*.);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.71. Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинистомулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- Ч7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч10.1 Вересові пустища (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F4.2 Сухі пустища; **Додаток I Оселищної Директиви:** 4030 Європейські сухі чагарничкові пустища);

лісові біотопи:

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.41 Заболочені вільхові ліси на некиислому торфі);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

Д2.1.1 Рівнинні ялинові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.1F Острівні ялинові ліси);

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Slovechanskyi Kriazh* (UA0000173) охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- сон розкритий (*Pulsatilla patens* (L.) Mill.),

- зозулинні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- півники угорські (*Iris aphylla* L.),
- рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum* (L.) Sweet),
- наголоватки волошкові (*Jurinea cyanoides* (L.) Rchb.),

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),
- землеводні** – не зафіксовано;

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),
- мінога українська (*Eudontomyzon mariae* (Berg, 1931)

птахи:

- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- дятел трипалий (*Picoides tridactylus* L.)
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лунь польовий (*Circus cyaneus* L.),
- орябок (*Tetrastes bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758),
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),

ссавці:

- бобр європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- рись звичайна (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758).

4.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

В об'єкті Смарагдової мережі у Лугинському лісництві заплановано проведення планової діяльності на 23 ділянках, у Повчанському (Липницькому) лісництві – 6 ділянках та у Повчанському лісництві – 10 ділянках. Їхні таксаційні характеристики наведено у розділі 2 (табл. 2.1). У загальному в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) обстежено 39 ділянок планової діяльності. Спостереженнями встановлено, що серед біотопів є як типові (поширені), так і рідкісні (табл. 4.1). Планова діяльність проводиться у сосновому, березовому та дубовому насадженнях. За Національним каталогом біотопів ці насадження відносяться до типових біотопів – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної і Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси та рідкісних біотопів – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси. Насадження цього рідкісного біотопу на ділянках планової діяльності, за репрезентативністю є посереднім, а за статусом та перспективою збереженості – у хорошому стані з задовільними перспективами. Незалежно від приналежності цих лісових біотопів (типові (поширені) або рідкісні), наступним кроком буде їхнє відновлення у корінному вигляді.

Таблиця 4.1

Перелік та характеристика рідкісних та типових лісових біотопів планової діяльності на 2025 р. в об'єкті Смарагдової мережі

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Назва біотопу за Національним каталогом біотопів України	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Лугинське лісництво							
1			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
2			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
3			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
4			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
5			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
6			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
7			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
8			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
9			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
10			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
11			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
12			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
13			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
14			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
15			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Назва біотопу за Національним каталогом біотопів України	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
16			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
17			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
18			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
19			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
20			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
21			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
22			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
23			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
Повчанське лісництво							
24			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
25			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
26			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
27			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
28			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
29			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
30			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
31			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Назва біотопу за Національним каталогом біотопів України	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
32			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
33			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
Повчанське (Липницьке) лісництво							
34			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
35			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
36			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
37			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
38			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді
39			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному вигляді

Під час проведення післяпроектного моніторингу в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) на ділянках планової діяльності у 2025 р. рідкісних видів рослин і тварин, занесених Червоної книги України (Наказів Міндовкілля, 2021), не виявлено. Але виявлено 1 локалітет рододендрона жовтого, він охороняється згідно Резолюції Бернської конвенції. Рододендрон жовтий характеризується високим ступенем збереження та самовідновлення і має сприятливі перспективи подальшого процвітання. Представництво та кількість локалітетів видів рослин наведено у таблиці 4.2, а їхній перелік та передбачені методикою моніторингу характеристики – в таблиці 4.3.

Таблиця 4.2

Види рослин на ділянках планової діяльності у 2025 р.

№ п/п	Назва виду рослини	Охоронний статус	Кількість локалітетів, одиниць за розміщенням		
			усього	ділянки планової діяльності	оточуючий виділ
1	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)	БК	1	1	0
Разом рослин:			1	1	0

Примітка: БК – Бернська конвенція, ЧКУ – Червона книга України, СЧС – Європейський червоний список

Таблиця 4.5

Перелік та коротка характеристика рідкісних видів рослин у місцях планової діяльності в об'єкті Смарагдової мережі на території надлісництва

№ п / п	Назва виду рослини чи тварин	№ кварталу / виділу	Автор знахідки, дата	Коротка характеристика виявлення популяції	Статус / перспектива збереження виду	Головні загрози	Заходи, які будуть вжиті для збереження виду
Лугинське лісництво							
1	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)		Лісовпорядкування, 2018 р. Жуковський О. В., 2025 р.	Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Спеціальних заходів не потребує

На ділянках планової діяльності 2022-2024 рр. проведено відновлення лісу природним та штучним способом. Деревні породи відповідають типам лісорослинних умов і майбутні насадження формуються за корінним типом лісу. В основному у майбутньому будуть сформовані хвойні ліси бореального типу, основними породами у яких є сосна звичайна, береза повисла та дуб звичайний.

У місцях планової діяльності 2022-2023 рр. в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) не виявлено рідкісних червонокнижних видів рослин та тварин на ділянках планової діяльності.

Правомірним висновком є те, що вплив планової діяльності на рідкісні види та оселища в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) майже відсутній. Основними негативними чинниками на рідкісні види та оселища в цих об'єктах Смарагдової мережі є стихійні явища, зокрема пожежі природного та антропогенного походження; еколого-кліматичні чинники, зокрема зниження рівня ґрунтових вод у результаті посух; антропогенні чинники, зокрема перекриття русла рік та підтоплення прилеглих територій, зміна гідрологічного режиму території, браконьєрський відстріл хижих птахів, використання пестицидів у сільському господарстві.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного післяпроектного моніторингу Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025 році можна зробити наступні висновки:

1. На території надлісництва на 2025 рік заплановано проведення суцільно-лісосічних рубок головного користування більше 1 га на 80 ділянках у 6 лісництвах.

2. На території надлісництва на ділянках планової діяльності трапляються наступні типові (поширені) біотопи за НКБУ: Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси (42,5 % від загальної кількості біотопів на ділянках планової діяльності); Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної (42,5 %), Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси (1,2 %) та Д2.6 Антропогенні хвойні ліси (2,5 %). У загальному частка типових біотопів на території надлісництва на ділянках планової діяльності становить 88,7 %.

3. На території надлісництва на ділянках планової діяльності виявлено 3 рідкісні біотопи Європи, які охороняються Бернською конвенцією та/або Оселищною Директивою, зокрема за НКБУ – Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси – 3,8 % від загальної кількості біотопів на ділянках планової діяльності, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси – 1,2 % та Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня – 6,3 %.

4. У загальному рідкісні біотопи становлять 11,3 %. За рядом визначальних критеріїв (поширеність, репрезентативність, статус і перспективність збереження тощо), більшість рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності 2025 р., не потребує спеціальних заходів з охорони, а наступним кроком, для усіх рідкісних біотопів є проведення заходів з відновлення у корінному типі.

5. У місцях планової діяльності 2025 року на території надлісництва зафіксовано місцезростання 1 виду рослин у 5 локалітетах – рододендрона жовтого (*Rhododendron luteum* (L.) Sweet). Він охороняється згідно Резолюції Бернської конвенції.

6. У місцях планової діяльності 2025 року на території надлісництва не зафіксовано видів тварин, які охороняються згідно Червоної книги України та/або Резолюції Бернської конвенції.

7. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2024 рр. сформувався наступний біотоп за НКБУ – Д3 Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Відновлення лісу проводиться штучним та природним способами.

8. Встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативню. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2024 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання, також на ділянках залишаються дерева-насітники. У переважній більшості основними породами є сосна звичайна та дуб звичайний, не часто – вільха чорна.

9. Фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. Планова діяльність 2022-20234 років не призвела до значного негативного впливу на збереженість рослинного покриву. Окремі види рослин з різним охоронним статусом відзначаються високим ступенем швидкого самовідновлення та зростання популяцій, зокрема рододендрон жовтий та смілки литовської.

10. У 2025 році в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA 0000173) на території надлісництва заплановане проведення 39 суцільно-лісосічних рубки головного користування. На ділянках планової діяльності усього виявлено 1 рідкісний лісовий біотоп за НКБУ – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (2,6 % від загальної

кількості біотопів на ділянках планової діяльності в об'єкті Смарагдової мережі надлісництва).

11. Під час проведення післяпроектного моніторингу в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) на ділянках планової діяльності у 2025 р. червонокнижних рідкісних видів рослин і тварин, не виявлено. Але, встановлено наявність рододендрона жовтого (1 локалітет), що охороняється згідно Резолюції Бернської конвенції.

12. На ділянках планової діяльності 2022-2024 рр. в об'єкті Смарагдової мережі Slovechanskyi Kriazh (UA0000173) проведено відновлення лісу природним та штучним способами. Деревні породи відповідають типам лісорослинних умов і майбутні насадження формуються за корінним типом лісу. В основному у майбутньому будуть сформовані хвойні ліси бореального типу, основними породами у яких є сосна звичайна та береза повисла, не часто дуб звичайний.

Для збереженості рідкісних видів рослин і тварин, та біотопів у Коростенського надлісництва (лісництва колишнього ДП «Лугинське лісове господарство»), філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» надаємо наступні пропозиції:

1. В усіх біотопах, на кожній ділянці планової діяльності, необхідно виконувати цільову оцінку можливостей природного поновлення, надаючи йому перевагу перед штучним. Забезпечити максимально можливе збереження життєздатного підросту основних лісотвірних порід (головних і супутніх) і переведення його в склад майбутнього насадження.

2. У разі незадовільного прогнозу природного поновлення після проведення планової діяльності або формування похідних деревостанів, зокрема осичників, слід створювати суцільні/часткові лісові культури. У відповідних біотопах сугрудів обов'язково створювати лісові культури дуба звичайного або сосново-дубові культури, з участю у складі 5-6 одиниць дуба, не допускаючи закладення чистих соснових культур. У сирих сугрудах і грудах практикувати створення лісових культур вільхи чорної з домішкою дуба звичайного та ясеня звичайного.

3. Формувати лісові культури вже на початковому етапі росту мішаними, включаючи до них сегмент природного поновлення, яке поступово з'являється на зрубі. При цьому слід намагатися створювати лісові насадження у форматі природних прототипів, близькі до еталонних, відповідно до біотопу та лісорослинних умов.

4. Для дуба звичайного чи вільхи чорної, доцільним є також використання вегетативного природного поновлення шляхом селективного відбору лідируючих особин з гнізд порості.

5. У разі, коли у прилеглих до ділянок виділах наявні рідкісні біотопи та рідкісні види рослин, проводити планову діяльність у зимовий період часу та у спосіб, який би убезпечував від ушкодження стіни лісу та надґрунтового покрив оточуючих насаджень.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік). – Київ: Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, 1998. – 76 с.
2. Національний каталог біотопів України / за ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. – Київ: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 911 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.
5. Зелена книга України. Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, які підлягають охороні/ під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
6. Резолюція 8 (2012) до Бернської конвенції. – www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
7. Технічні документи щодо Смарагдової мережі <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> – за запитом «Reference Portal for the Reporting under Resolution No. 8 (2012)».
8. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – Київ, 2017. – 124 с.
9. Рідкісні та зникаючі види судинних рослин Житомирської області. Офіційний перелік. Фотодовідник / під заг. ред. О. О. Орлова, А. О. Вергелеса. – Житомир, Новоград-Волинський: НОВОград, 2011. – 208 с.
10. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся / під ред. В. П. Краснова. – Новоград-Волинський: НОВОград, 2009. – 488 с.
11. Сукачев В. Н. Избранные трубы в 3 томах / под ред. Е. М. Лавренко. – Л.: Наука. – Т3. Проблемы фитоценологии, 1975. – 543 с.
12. Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance / T-Pvs/Pa (2017) Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats. Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 8th meeting 27-28 September 2017. – 109 p.
13. Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 2015.
14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)» № 111 від 15.02.2021 р.
15. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)» № 29 від 19.01.2021 р.
16. Орлов О. О., Якушенко Д. М. Рододендрон жовтий – *Rhododendron luteum* Sweet / Судинні рослини смарагдової мережі України під охороною Бернської конвенції / за ред. проф. В. А. Соломахи. – Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2017. – С. 96-97.

Додаток А

Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання видів рослин та перебування видів тварин занесених до Червоної книги України на території Коростенського надлісництва, філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (лісництва колишнього ДП «Лугниське лісове господарство»)

№ п/п	Назва виду флори чи фауни	Місцезнаходження	
		лісництво	№ кварталу / № виділу
1	Зяць білий (<i>Lepus timidus</i> (Linnaeus, 1758))		
2	Сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s. l.)		
3	Булатка довголиста (<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch)		
4	Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.)		
5	Коручка чемерникоподібна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz s. l.)		
6	Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)		
7	Плаун річний (<i>Lycopodium annotinum</i> L.)		
8	Ситник бульбастий (<i>Juncus bulbosus</i> L.)		
9	Цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i> L.)		
10	Конюшина люпиноподібна (<i>Trifolium lupinaster</i> L. s. l.)		
11	Косарики черепитчасті (<i>Gladiolus imbricatus</i> L.)		
12	Коручка ельбська (<i>Epipactis albensis</i> Nováková & Rydlo)		

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

т.в.о. директора

ДП „Харківська державна
лісовпорядна експедиція”

В.І. Гриневич

2020 р.

ВИСНОВОК

про належність лісових ділянок ДП «Лугинський лісгосп» або їх частини пралісів, квазіпралісів та природних лісів

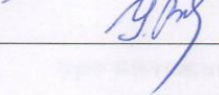
На виконання вимог Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з рамковою конвенцією „Про охорону та сталий розвиток Карпат” (від 23.05.2017 р. №2063-VIII) та у відповідності з Методикою визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.05.2018 року №161, зареєстрованим 11.06.2018 р. за №707/32159, експерти у складі Гриневич В.І. (ДП „Харківська державна лісовпорядна експедиція”), Смаль Р.С. (ДП „Харківська державна лісовпорядна експедиція”), за участі представника Угнівий В.В. (головний лісничий ДП «Лугинський лісгосп») розглянули представлений польовими експертами список лісових ділянок щодо належності їх до пралісів, квазіпралісів (старовікових лісів) та природних лісів і матеріали до цього списку працівників зазначеного підприємства. За результатами аналізу відповідності показників ідентифікованих лісових ділянок до критеріїв пралісів, квазіпралісів та природних лісів, які наведені в згаданій вище Методиці, а також матеріалів щодо проведення на них лісгосподарських заходів, встановлено що в ДП «Лугинський лісгосп» відсутні лісові ділянки, які потенційно відповідають критеріям визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів або природних лісів (далі - Критерії), наведеним у додатку 1 до цієї Методики, на основі даних матеріалів лісовпорядкування, результатів аналізу наукової літератури, архівних та інших матеріалів, інформації, отриманої від працівників лісового господарства, громадськості, місцевих мешканців.

продовження додатку Б

Таким чином, за результатами камеральних робіт та польових досліджень в ДП «Лугинський лісгосп» не виявлено лісових ділянок, які потенційно відповідають критеріям визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів або природних лісів.

 _____ В.І. Гриневич

 _____ Р.С. Смаль

 _____ В.В. Угнівий

«ПОГОДЖЕНО»

директор

ДП «Лугинський лісгосп»

 Ю.О. Васюхник

02 грудня 2020 р.

